

24 mei 2024 -10:29

40 jaar CITES in België

Vandaag organiseert de dienst CITES van de FOD Volksgezondheid een evenement om de 40ste verjaardag van de inwerkingtreding van de Conventie over duurzame handel in bedreigde soorten in ons land te vieren.

Deze handel is zeer gevarieerd: planten en dieren, maar ook veel afgeleide producten (lederwaren, ivoren voorwerpen, kostbare houtsoorten, voedsel of medicinale producten). Het gaat om honderden miljoenen specimens van planten en dieren. De waarde van de handel in wilde dieren wordt geschat op 20 miljard dollar per jaar.

CITES (Convention on International Trade of Endangered Species of Wild Fauna and Flora) biedt bescherming aan meer dan 40.900 soorten wilde planten en dieren. Het doel is ervoor te zorgen dat de internationale handel in de dieren en planten die in de bijlagen worden genoemd, het behoud van biodiversiteit niet ondermijnt en gebaseerd is op duurzaam, legaal en traceerbaar gebruik van wilde soorten.

De bijlagen van het Verdrag bepalen of internationale handel al dan niet is toegestaan en onder welke voorwaarden, afhankelijk van de mate waarin de handel een bedreiging vormt voor het uitsterven van de soorten op de lijst:

- Bijlage I verbiedt de handel in de meest bedreigde soorten (gorilla's, tijgers, zeeschildpadden, Rio palissanderhout etc.).
- Bijlagen II en III omvatten soorten die risico lopen om bedreigd te worden als hun handel niet gereguleerd wordt (leeuwen, ijsberen, orchideeën, zeepaardjes, koralen etc.).

Het evenement maakt de balans op van de toepassing van de CITES-overeenkomst in België sinds de inwerkingtreding ervan in 1984 en blikt terug op enkele opmerkelijke verwezenlijkingen:

- De ontwikkeling van een elektronisch loket en de digitalisering van de verwerking van aanvragen voor CITES-documenten (in 2023 werden meer dan 8.000 documenten afgegeven, voornamelijk voor Europese certificaten in het kader van de handel binnen de Europese Unie);
- De strengere maatregelen die België heeft genomen, zoals de beperking van de handel in producten zoals hoorn van neushoorns of ivoor van olifanten;
- De oprichting van een specifieke CITES-inspectiedienst binnen de FOD Volksgezondheid in 2014;
- Nauwere samenwerking tussen de bevoegde controleautoriteiten (politie, FAVV, douane, CITES-inspectiedienst van de FOD) en de impact daarvan op de controles die in ons land worden uitgevoerd;
- De zeer actieve rol van België op internationaal niveau (steun aan het African Elephant Fund en het EU-TWIX-project rond controles en inbeslagnames op Europees en internationaal niveau);
- De samenwerking met wetenschappelijke partners (analyse van herkomst etc.);

Er worden ook concrete projecten voorgesteld die op het terrein worden uitgevoerd door Belgische wetenschappelijke teams:

- De Pairi Daiza Foundation heeft een project opgezet voor het behoud van de Ara Spix (Bijlage I). Deze papegaai werd uitgestorven verklaard in zijn oorspronkelijke habitat. Vandaag worden papegaaien die in gevangenschap geboren zijn, opnieuw uitgezet in Brazilië.
- ZOO Planckendael heeft een project voor het behoud en de herintroductie in het wild van de monniksgier (Bijlage II).

De minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal toont zich tevreden met deze verschillende successen: *“Talloze dieren en planten staan onder druk door habitatverlies, ontbossing of klimaatverandering. Daarbij komt nog de illegale handel in bedreigde soorten. De ratificatie van het CITES-verdrag in België, veertig jaar geleden, was een cruciale stap in de wereldwijde strijd voor natuurbescherming en tegen die illegale handel. Sindsdien heeft België voortdurend bijgedragen aan de implementatie en de versterking van het Verdrag, zowel op nationaal als internationaal niveau. Ook in eigen land kunnen we fier zijn op de resultaten in de strijd tegen de handel in illegaal hout of ivoor. Wij zijn de goede weg ingeslagen maar er is nog veel werk voor de boeg om de natuur wereldwijd te beschermen!”*

CITES-handel in België

- De handel met andere EU-lidstaten betreft voornamelijk papegaaien, schildpadden en ivoor (in volgorde van belangrijkheid).
- De invoer betreft voornamelijk hout.
- Bij uitvoer en wederuitvoer gaat het voornamelijk over lederwaren en kaviaar.

Inbeslagnames uitgevoerd in België (van alle controleautoriteiten samen)

- Tussen 2014 en 2023 werden er 1.732 inbeslagnames uitgevoerd, waarvan 1.180 met dieren en hun afgeleide producten en 552 met planten en plantaardige producten.
- In 2023 werden 257 inbeslagnames verricht, waarvan 188 met betrekking tot dieren en hun afgeleide producten en 69 met betrekking tot planten en plantaardige producten:
 - Levende dieren: 61 waaronder 1 gifkikker, 1 vogelspin, 6 roofvogels, 50 papegaaien, 3 slangen...
 - Paling ('glasaltjes' zijnde jonge palingen): 290 kg
 - Ivoor: 31,62 kg
 - Bushmeat: 123,67 kilo
 - Korallen: 22 dossiers (169 items)
 - Hout en houtproducten: meer dan een ton (Dalbergia-soort, opgenomen in Bijlage II)

- Voedingssupplementen op basis van planten: 66 dossiers

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en
Leefmilieu
Galileelaan 5 bus 2
1210 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.health.belgium.be>

Annelies Wynant
Woordvoester (NL)
+32 2 524 97 38
+32 485 73 44 05
annelies.wynant@health.fgov.be

Vinciane Charlier
Woordvoester (FR)
+32 475 93 92 71
+32 2 524 99 21
vinciane.charlier@health.fgov.be